

ברוך הגומל לחייבים טובות שגמלני טוב

ביאור בדרך אפשר

1 (ב) וְיִוָּכֵן הַהֶסְבֵּר לְשֵׁאלָה הָאִמּוּרָה לְגַבֵּי הַהֶבְדֵּל בֵּין נוֹסַח בְּרַכַּת "שַׁעֲשֵׂה לִי
 2 נס" לְנוֹסַח בְּרַכַּת הַגּוֹמֵל יוֹבֵן בְּהַקְדָּם מַה שְׁמַדְדִּיק וְשׁוֹאֵל בְּמֵאֲמָר
 3 דְּבוּר־הַמַּתְחִיל שָׂאוּ יְדִיכֶם קוֹדֵשׁ, דְּצָרִיף לְהַכִּין מִהוּ מִשְׁמַעוֹת
 4 הַפְּסוּק "וּבְרַכּוּ אֶת ה'", הֲלֹא כָּל בְּרָכָה וְהַשְׁפַּעָה מִלְּמַעְלָה הִיא מִשָּׁם
 5 הַיְוָי, וְקָמוּ שְׁפָתַיב יְבָרְכֶךָ
 6 הַיְוָי מִצִּיּוֹן כּוֹי, וְיַתִּיב יְבָרְכֶךָ
 7 הַיְוָי, יָאֵר הַיְוָי, יִשָּׂא הַיְוָי,
 8 וּמַהֲפֹסְקִים הִלְלוּ מוֹבֵן שֵׁם הוֹי הוּא
 9 מְקוֹר כֹּל הַבְּרֻכּוֹת וְהַשְׁפַּעוֹת וְאִם-
 10 כֵּן מֵהוּ עֲנִין וּבְרַכּוּ אֶת הַיְוָי,
 11 שְׁצָרִיכִים לְכַרֵּף אֶת שֵׁם הַיְוָי
 12 כְּלוּמַר, אִם הוּא מְקוֹר הַבְּרַכָּה וְהַשְׁפַּע,
 13 לִשְׁם מַה יֵשׁ צוֹרֵךְ לְבָרֵךְ אוֹתוֹ?
 14 וּמִבָּאָר בְּזָה בְּמֵאֲמָר הַנּוֹכַח, דְּעַל-
 15 יְדֵי הָעֲבוּדָה הַנְּפִשִׁית-רוּחָנִית
 16 לְהִיּוֹת שָׂאוּ יְדִיכֶם וְיַכְפִּי
 17 שְׁמִבְּאָר בְּסִיּוּם הַמֵּאֲמָר,
 18 דְּעִיקַר הָעֲבוּדָה הַנְּפִשִׁית-הַרוּחָנִית
 19 שֶׁל הָאָדָם הוּא לְהַעֲלוֹת אֶת
 20 הַיְדִים שֶׁהֵן הַמִּדּוֹת כְּמוֹ
 21 שְׁאוּמְרִים בִּפְתַח אֱלֹהֵי לְגַבֵּי הַמִּדּוֹת
 22 כְּפִי שֶׁהֵן בְּאִלּוּקוֹת, בְּסִפְרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
 23 "חֶסֶד דְּרוּעָא יִמְיָנָא (זְרוּעַ יָמִין) גְּבוּרָה
 24 דְּרוּעָא שְׂמָאלָא" (זְרוּעַ שְׂמָאלִית))
 25 בְּמִדְרֵיגַת קֹדֵשׁ, דְּקֹדֵשׁ הִיא
 26 מְלָה בְּגִרְמִיָּה נֶאֱמַר בּוֹהֵר: "קוֹדֵשׁ
 27 מְלָה בְּגִרְמִי הוּא. מֵאֵי קוֹדֵשׁ, שְׁלִימוֹתָא
 28 דְּכֹלָא, דְּאִקְרִי חֲכֵמָה עֲלֵהָ. וְאִף עַל גַּב
 29 דְּאִיהוּ סֵטֶר טְמִירָא, וְאִקְרִי קוֹדֵשׁ, מִתְּמַן
 30 אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוֹ לְתַתָּא, וְאִקְרִי קוֹדֵשׁ"
 31 [קוֹדֵשׁ הוּא מִלָּה =עֲנִין] בְּפִנֵּי עֲצֻמָּה.
 32 וּמֵהוּ קוֹדֵשׁ, שְׁלִימוֹת הַכּוֹל, הַנִּקְרָא
 33 חֲכֵמָה עֲלִיּוֹנָה וְאִף עַל פִּי שְׁהוּא צַד
 34 נַעֲלָם, וְנִקְרָא קוֹדֵשׁ, מִשָּׁם מִתְּפַשְׁט
 35 הַתְּפַשְׁטוֹת לְמַטָּה וְנִקְרָא קוֹדֵשׁ.
 36 כְּלוּמַר, "קוֹדֵשׁ" מִבְּטָא דְּרַגָּא נַעֲלִית וְנִבְדַּלְתָּ וְ"קוֹדֵשׁ" מִבְּטָא דְּרַגָּה שְׁוִירַת
 37 וְנִשְׁפַּעַת לְמַטָּה, וּבְכֹל זֹאת גַּם "קוֹדֵשׁ" מִתְּפַשֵּׁט וּמִתְּגַלָּה, כְּמוֹ שֶׁמִּצִּיּוֹן בִּשְׁבַת
 38 שְׁנִקְרָא "קוֹדֵשׁ" כִּי הִיא נִבְדַּלְתָּ מִיְמֵי הַמַּעֲשֵׂה וּבְכֹל זֹאת יֵשׁ לָהּ הַשְׁפַּעָה עַל
 39 יְמוֹת הַחוּל שְׁהוּא בְּחִינַת "קוֹדֵשׁ" שְׁאֵלִיָּה מַעֲלִים אֶת הַמִּדּוֹת, "שְׂאוּ יְדִיכֶם
 40 קוֹדֵשׁ", הִיא בְּחִינַת חֲכֵמָה כְּמִבּוֹא לְעִיל מְדַבְרֵי הוֹזָהר שְׁהַחֲכֵמָה הָעֲלִיּוֹנָה

ביאור בדרך אפשר

נקראת קודש], הַגָּה עַל-יְדֵי-זָה עַל-יְדֵי הָעֲלָאָה הַמִּדּוֹת לְבַחֲנֵת חֲכֵמָה
 פּוֹעֲלִים שִׁיחִיָּה וּבְרַכּוּ אֶת הַיְוָי, לְהַמְשִׁיף תּוֹסַפַּת אוֹר וְגִלּוּי
 בְּשֵׁם הַיְוָי דְּלְתַתָּא הַתַּחְתּוֹן, כְּמִבּוֹאָר בְּחִסְדֵיּוֹת בְּהַרְחֵבָה שְׁבַשְׁם הַיְוָי יֵשׁ
 שְׁתֵּי דְרַגּוֹת (כְּלִלִּיּוֹת) "הַיְוָי דְּלַעֲלֵא" (הָעֲלִיּוֹן) וְ"הַיְוָי דְּלַתַּתָּא" (הַתַּחְתּוֹן)
 וְהָעֲלָאָה הַמִּדּוֹת ("שְׂאוּ יְדִיכֶם")
 גּוֹרַמַת תּוֹסַפַּת בְּרַכָּה, הֵינּוּ תּוֹסַפַּת אוֹר
 וְגִלּוּי בְּ"הַיְוָי דְּלַתַּתָּא" ("וּבְרַכּוּ אֶת
 הַיְוָי") [וְיַכְפִּי שְׁמִבְּאָר בְּסִיּוּם
 הַמֵּאֲמָר, שְׁפָרְכּוּ אֶת הַיְוָי
 הֵינּוּ שְׁיִהְיָה גִילּוּי שֵׁם הַיְוָי
 בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זָה עַל יְדֵי
 שֵׁם הַיְוָי מֵאִיר וּמִתְּגַלָּה בְּעוֹלָם
 נִמְשָׁף תּוֹסַפַּת אוֹר בְּשֵׁם הַיְוָי.
 וַיֵּשׁ לוֹמַר בְּדֶרֶךְ אֲפֹשֶׁר, שְׁזָהוּ
 הַמִּבּוֹאָר בְּמֵאֲמָר שְׁגִילּוּי שֵׁם הַיְוָי
 בְּעוֹלָם גּוֹרַם תּוֹסַפַּת אוֹר בְּשֵׁם הַיְוָי הוּא
 עַל-דֶּרֶךְ מַה שְׁפָתוֹב וְאָמַת
 הַיְוָי לְעוֹלָם, הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי
 הַהִמְשָׁכָה וְהִגִּילּוּי שֶׁל שֵׁם הַיְוָי
 לְעוֹלָם, נִמְשָׁף וּמִתְּגַלָּה אָמַת
 הַיְוָי, שְׁזָהוּ עֲנִין הַיְוָי
 דְּלַעֲלֵא, הַדְּרַגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל שֵׁם
 הַיְוָי שְׁזָהוּ תּוֹסַפַּת אוֹר בְּשֵׁם
 הַיְוָי דְּלַתַּתָּא כִּי כֹאשֶׁר יֵשׁ אֶרֶץ
 וְגִילּוּי מִ"הַיְוָי דְּלַעֲלֵא" הַאֲוֹר מֵאִיר
 בְּ"הַיְוָי דְּלַתַּתָּא" וַיֵּשׁ בּוֹ תּוֹסַפַּת אוֹר,
 וְאִזּוּ יְבָרְכֶךָ הַיְוָי דְּלַעֲלֵא,
 כְּלוּמַר זּוֹכִים לְבְּרַכָּה מִמְּקוֹר עֲלִיּוֹן,
 הַדְּרַגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל שֵׁם הַיְוָי
 וְהַבְּרָכָה הִיא מִצִּיּוֹן, שְׁהִיא
 [וּבְסִיּוּם הַמֵּאֲמָר: שְׁמִתְּגַלָּה]
 נִקְוֶת הַנְּשָׁמָה הַנִּקְוֶת הַעֲצֻמִּית
 וְהַפְּנִימִית כּוֹתֵר שֶׁל הַנְּשָׁמָה (בְּחִינַת
 יְחִידָה שְׁבַנְפֵּשׁ) שְׁנִקְרָא גַם "צִיּוֹן",
 אֲשֶׁר אֵץ כֹּאשֶׁר יִהְיֶה גִילּוּי אֱלֹקִי
 מְדַרְגָּה כֹּל כֵּךְ נַעֲלִית תּוֹשְׁלָם הַכְּפֹנָה הָאֲמִיתִית דְּעוֹשָׂה שְׁמִים
 וְאֲרָץ כּוֹי וְתַכְלִית הַבְּרִיאָה תִּתְמַשׁ [וּבְסִיּוּם הַמֵּאֲמָר: וְנִשְׁלָם
 עַל-יְדֵי הַכְּפֹנָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁבַשְׁבִּילָה נִבְרָאוּ הַשְּׁמִים וְהָאָרֶץ שְׁיִהְיָה
 גִילּוּי אוֹר אֱלֹקִי בְּעוֹלָם לְמַרּוֹת שְׁהוּא עוֹלָם מִלְּשׁוֹן הָעֵלֶם וְהַסְתֵּר
 וּבְרִיאָתוֹ הִיא בְּאוֹפֵן שְׁהַאֲוֹר הָאֱלֹקִי לֹא נִרְאָה בּוֹ בְּגִילּוֹ].

(11) תהלים קלד, ג. 12) נשא ו, כד ואילך. 13) זח"ג צד, ב. 14) ראה תו"א מקץ מ, ד. ובכ"מ. 15) תהלים קיז, א. 16) ראה המשך תרס" (בהוצאה החדשה) ע' רצא ואילך. 17) ברשימה נוספת: שבכדי שיומשך הוי' דלתתא למטה, צ"ל תוס' אור בהוי' דלתתא מהוי' דלעילא, ועי"ז נמשך הוי' דלתתא למטה.